

DR. GYERGYÁK FERENC

FŐSZERKESZTŐ

ÚJ MAGYAR KÖZIGAZGATÁS

Kerekasztal-beszélgetés a közös önkormányzati hivatalok felállításának, működésének tapasztalatairól

Dr. Gyergyák Ferenc: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) 84. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat működésével, valamint a polgármester, a jegyző hatáskörébe utalt ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására a képviselő-testületeknek – a hivatali működést újrászervezve – a polgármesteri hivatalt vagy közös önkormányzati hivatalt, a megyei közgyűlés megyei önkormányzati hivatalt kellett létrehozniuk.¹ Budapesten 2014. február 18-án a Magyar-NORvég KAPcsolatok „Önkormányzati kapacitásbővítés norvég-magyar együttműködéssel” projekt (MANORKA-projekt)² keretében megalakult a magyar-norvég járási és önkormányzati hivatalok együttműködésével foglalkozó munkacsoport. Az alakuló ülésen dr. Barabás Zoltán főosztályvezető-helyettes tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a 2013. évben a Belügyminisztérium közel 40 hivatalnál interjú formájában felmérést végzett, és a felmérés, valamint egyéb tapasztalataik alapján a Belügyminisztérium sikeresnek ítélte meg az új polgármesteri hivatalok és közös önkormányzati hivatalok felállítását. Az új hivatali szervezet felállítását megelőzően 2012-ben 19 megyei önkormányzati hivatal, 1036 polgármesteri hivatal³, 786 körjegyzőség, összesen 1841 hivatal működött. Az új hivatali szervezet felállítását követően 2013 júliusára a hivatalok száma 1313 hivatalra (19 megyei önkormányzati hivatal, 545 polgármesteri hivatal⁴ és 749 közös önkormányzati hivatal) csökkent, vagyis 528 hivatal szűnt meg. Melyek voltak a közös önkormányzati hivatal felállításának előzményei az Önök településein?

¹ A Möt.v. 85. § (1) bekezdése szerint közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járáson belüli községi önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól és a községek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt.

² <http://www.manorka.net/news/6/59/Megalakult-a-MANORKA-projekt-jarasi-munkacsoportja/>

³ Beleértve Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatalát is.

⁴ Beleértve Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatalát is.

Dr. Diósgyőri Gitta

Jegyző, Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal

2000-ben végzett a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán. Jegyzői munkakörben közel 11 éve tevékenykedik, 2003. március 13-ától 2007. május 31-ig Újszilvás község jegyzője volt, 2007. június 1-jétől pedig Cegléd város jegyzőjeként dolgozik a mai napig és lát el körzetközponti jegyzői feladatokat. Több nagy múltra visszatekintő szakmai szervezetnek tagja: 2010 őszén a Jegyzők Országos Szövetsége (JOSZ) Érdekvédelmi Bizottságának elnökévé választották, a JOSZ delegáltjaként pedig 2011-től tagja a Közzolgálati Tisztviselők Szakmai Szervezeteinek Szövetsége (KÖZSZÖV) közgyűlésének.

Dr. Diósgyőri Gitta: A Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal létrejöttének előzménye Körösetetlen Község Önkormányzatának képviselő-testületi határozata, melyben nyilvánította szándékát arról, hogy Cegléd Város Önkormányzatával kíván közös önkormányzati hivatalt létrehozni.⁵ Ezt követően a két polgármester egyeztetett egymással, majd a két önkormányzat a Pest Megyei Kormányhivatal szakmai közreműködésével, a megfelelő eljárások és döntések eredményeként, az Möt.v. 85. § (7) bekezdése értelmében önkéntes alapon hozta létre a közös hivatalt.

Dr. Horváth Teréz: Vállus község a környező, hasonló nagyságrendű települések befogadó-készségének hiányában for-

⁵ A Möt.v. 85. § (6) bekezdése alapján a városi, valamint a kétezer főt meghaladó lakosság számú települési önkormányzat képviselő-testülete nem tagadhatja meg a közös önkormányzati hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, ha azt a vele határos település kezdeményezi.

dult Keszthely városához csatlakozási szándékkal. A törvényi előírásokra figyelemmel Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete nem tagadhatta meg a szomszédos településsel a közös önkormányzati hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, így 2013. március 1-jétől működik a Keszthelyi Közös Önkormányzati Hivatal.

Dr. Kórosi Emőke: Tata városával szomszédos Dunaszentmiklós kezdeményezte elsőként a Közös Önkormányzati Hivatal létrehozását, melyhez a későbbiekben csatlakozott még Dunaalmás és Neszmély község. Dunaalmás és Neszmély a kezdeményezést megelőzően tárgyalásokat folytatott egymással a két községet érintő együttműködésről, de a gyakorlati kérdésekben nem tudtak megállapodásra jutni. Véleményeltérés volt a „gesztorpolgármester” személyében, a jegyzőt illetően és a társtelepülés polgármesterének hivatali működést érintő jogkörében. Dunaszentmiklós korábban Szomód községgel alkotott körjegyzőséget, így az első közös tárgyalások itt is egymás között kezdődtek meg, azonban a finanszírozási kérdések olyan szinten érintették hátrányosan Dunaszentmiklóst, hogy a város irányába mozdultak el. A megállapodás megkötését segítette az is, hogy a Tatai Kistérségi Többcélú Társulásnak mind a négy település tagja volt, és a társulási feladatok ellátása során jó munkakapcsolat alakult ki. A kistérségi társulásnak 10 települése van (1 város és 9 község), melyből 4 községnek van önálló hivatala, 2 község együtt hozott létre közös hivatalt, 3 község pedig a kistérség székhelytelepüléséhez csatlakozva hozta létre a Tatai Közös Önkormányzati Hivatalt.

Tóth János: Közvetlen előzménye Tahitótfalu és Kisoroszi községek közös önkormányzati hivatala kialakításának nem volt. Egy kicsit kitekintve a kérdésem túlra, a Szentendrei-sziget 4 településének (Szigetmonostor, Pócsmegyer, Kisoroszi, Tahitótfalu) lélekszáma a rendszerváltás idején alig haladta meg a 7.000 főt, mely napjainkra mintegy 12.000 főre duzzadt. A lakosság szám változás ellenére is akár elégséges lehetne egy közös hivatal, mely sokkal szakszerűbben és akár még költségkímélőbbben is tudná szolgálni az ügyfelek érdekeit. Ennek ellenére jelenleg 3 hivatal működik (Szigetmonostor, Pócsmegyer, Tahitótfalu – Kisoroszi).

Kóvér János: A Boldogkőváralja Közös Önkormányzati Hivatal megalakításának előzményei közül kiemelendő a Möt. 85. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés által generált kényszer, miszerint – egyéb feltételek mellett – közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a községi önkormányzatok, melyek lakosság száma nem haladja meg a kétezer főt. Ezzel a körülménnyel szembesülve az Abaújkéri Körjegyzőséghez tartozó települések (Abaújkér, Abaújalpár, Hernádbúd, Pere) vizsgálni kezdték annak lehetőségét, hogyan feleljenek meg a szabályozásnak. Két lehetőség kínálkozott: egyként becsatolni a meglévő körjegyzőségbe más körjegyzőségből leváló településeket megfelelő számban, vagy lélekszámmal, másként egyesülés másik körjegyzőséggel, amely (a szervezetalakítás szabadságának jegyében) szintén kényszerhelyzetben van. Végül a közös hivatal alakításra vonatkozó egyéb szabályok (egy járáshoz tartozás kötelme) a második megoldás tetszett elfogadhatónak. Még 2012 nyarán kezdődtek tárgyalások a Boldogkőváraljai Kör-

jegyzőséghez tartozó településekkel (Boldogkőváralja, Arka, Boldogkőújfalu) közös önkormányzati hivatal létrehozása érdekében. Az előzetes tárgyalások során közös álláspont alakult ki a közös hivatal székhelyét, kirendeltség és ügyfélszolgálati pontok létrehozását, valamint a közös hivatal vezetését ellátó – a korábbi körjegyzők közül kikerülő – jegyző személyét illetően. Az előkészítés során arról tájékoztattuk a képviselő-testületeket, hogy a közös hivatal kialakításakor figyelembe vehető települési létszámadatok az első alakuláskor a 2010. január 1-jei, illetve az azt követő évek közül a legkedvezőbb január 1-jei állapot szerint veendő szám (e szerint a lakosság szám 3.000 fő felett lett volna), Erre, valamint az akkor rendelkezésünkre álló 2013. évi költségvetési törvényjavaslatra alapozva arról tudtunk számot adni, hogy a közös hivatal működéséhez az állami normatíván túl nem szükséges, vagy csak elenyésző mértékben szükséges külön önkormányzati támogatás. Fenti információk birtokában készítettük elő az érintett települések együttes ülését, ahol döntés született a közös hivatal 2013. január 1-jei megalakításáról. (társulási megállapodás, alapító okirat és egyéb dokumentumok elfogadása) A közös hivatal törzskönyvi bejegyzése 2013. január 1-jei hatállyal megtörtént.

A közös hivatal létrehozását kimondó döntéseket követően azonban a 2014. évi költségvetési törvény megszületése után meglepő körülményekkel kellett szembesülnünk. A költségvetési törvény a közös hivatal megalakítására vonatkozó létszám számítási szabályoktól eltérően a finanszírozás alapjául szolgáló lakosság számot a 2012. január 1-jei állapot szerint engedte figyelembe venni és változott a tervezetthez képest a kategóriánként elismert létszám is. Ehhez jött még az átmeneti finanszírozás intézménye (azoknál a településeknél is, amelyek eleget téve a törvényi elvárásoknak, nem kihasználva a későbbi döntésre adott lehetőséget, 2013. január 1-jei hatállyal felállították a közös hivatalt). Mindezeknek „köszönhetően” 2013 februárjában a közös hivatal költségvetését tárgyaló együttes ülésen azzal szembesültek a képviselő-testületek, hogy az 56 millió forintot meghaladó főösszegű költségvetés egyensúlyához közel 16 millió forintot kell a fenntartó önkormányzatoknak biztosítani (legmagasabb hozzájárulás 5,5 millió, legkevesebb hozzájárulás 450 ezer forint/év). Megjegyzendő annak ellenére, hogy ez az összeg nagyságrenddel kisebb a korábbi körjegyzőségi hozzájárulásnál, a képviselő-testületek nehezen fogadták el ezt a helyzetet és a költségvetést elfogadva azt kérték, hogy keressük a lehetőségét az önkormányzati terhek csökkentésének. Erre az a lehetőség kínálkozott, hogy a környékbeli „kijelölésre” váró települések közül nyerjünk meg egyet és így a lakosság szám átlépi a bővös 3000 ezer főt (+2 fő létszám) és nyolc település lesz a fenntartó (+1 fő létszám). A bővülés következtében „eltűnik” az önkormányzati hozzájárulás kényszere. Természetesen ezt az egyeztetést a polgármesterek végezték, aminek az lett az „eredménye”, hogy három – korábban egy körjegyzőséghez tartozó – település (Vizsoly, Hernádcéce, Korlát) csatlakozott március 1-jei hatállyal, több mint 1.500 fővel. Ennek következtében a 2014. évben a közös hivatal működtetéséhez az állami finanszírozáson túl további kiegészítés nem szükséges. További pozitívumként értékelhető, hogy a 2014. évben a közös önkormányzati hivatal működéséhez kapcsolódó finanszírozás közvetlenül a gesztor önkormányzathoz érkezik.

Látható, hogy a 2013. január 1-jei megalakulást jogi kényszer szülte, míg a márciusi bővülést gazdasági. Ennek hatása az addig kialakult közös hivatali működésre külön tanulmány tárgya lehetne. Összességében elmondható, hogy a közös hivatal megalakítása mindkét ütemben – a jó előkészítésnek köszönhetően – feszültségektől és zökkenőktől mentes volt.

Dr. Gyergyák Ferenc: A 2012. évben 2141 települési önkormányzat önkormányzati és államigazgatási hivatali feladatait 786 körjegyzőség látta el, míg 2013-ban a már csak 749 közös önkormányzati hivatal 2632 önkormányzat hozta létre. Ennek eredményeként az önálló hivatalok, vagyis a polgármesteri hivatalok száma 1036-ról 545-re csökkent (lásd *1. táblázat*). Körjegyzőség volt-e korábban is az Önök településén? Ha igen, a megszűnt körjegyzőségben lévő települések azonosak-e a közös önkormányzati hivatallal érintett településekkel? Ha nem, mi a változás oka?

Dr. Horváth Teréz

Jegyző,
Keszthelyi Közös Önkormányzati Hivatal

2001-ben szerzett jogi diplomát a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogi Karán, 2005 augusztusa óta dolgozik a helyi közigazgatásban, 2013 februárja óta, mint Keszthely Város Jegyzője. A Magyar Jogász Egylet tagja.

Dr. Horváth Teréz: Keszthely önállóan működtette a polgármesteri hivatalát, míg Vállus 1990-től Balatonyörök községgel alkotott körjegyzőséget. A két kistélepülés polgármesterének munkakapcsolata nem volt együttműködő, így nem kívántak a továbbiakban közös hivatalt vezetni, amellet hogy az ehhez szükséges összlakosság számmal sem rendelkezett a két település. Vállus kezdeményezte Keszthelyhez való betársulását, míg Balatonyöröknek a szomszédos Vonyarcvashegyhez történő kényszerű csatlakozását a rendelkezésre álló határidő utolsó napján – kormányhivatali közreműködéssel – hagyták jóvá az érintett települések képviselő-testületei.

Dr. Diósgyőri Gitta: Cegléd városában önálló polgármesteri hivatal működött korábban. Körösteretetlen körjegyzőségben állt Jászkarajenő Község Önkormányzatával. A körjegyzőség több választási ciklussal ezelőtt szűnt meg, tehát nem hivatkozható közvetlen előzményként, azaz nem áll ok-okozati összefüggésben a közös önkormányzati hivatal eltérő településsel történő létrehozásával.

Dr. Kórosi Emőke: Dunaszentmiklós működött csak körjegyzőségi formában, a másik két település és Tata önálló hivatalt működtetett. Elsősorban anyagi indítékai voltak a várossal történő kapcsolatfelvételnek, de szerepet játszottak az eredménytelen községi tárgyalások és a szubjektív szempontok is. Fontos vezérelv volt továbbá az is, hogy egy városi, kvalifikált és szakterületekre specializálódott apparátus fontos háttér-zakismeretet és gyakorlati segítséget tud nyújtani a kistélepülések hivatali szakembereinek.

1. táblázat
Hivatalok, települések és önkormányzatok száma megyénként:

	Hivatalok				Önkormányzatok			Települések száma	Önkormányzatok száma
	megyei önkormányzati	(fő)polgármesteri	közös önkormányzati	összesen	megyei önkormányzati	(fő)polgármesteri	közös önkormányzati		
					hivatalt fenntartó				
Budapest		24		24		24		1	24
Baranya	1	4	56	61	1	4	297	301	302
Bács-Kiskun	1	41	35	77	1	41	78	119	120
Békés	1	25	22	48	1	25	50	75	76
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	38	88	127	1	38	320	358	359
Csongrád	1	24	15	40	1	24	36	60	61
Fejér	1	35	31	67	1	35	73	108	109
Győr-Moson-Sopron	1	19	47	67	1	19	164	183	184
Hajdú-Bihar	1	32	20	53	1	32	50	82	83
Heves	1	23	39	63	1	23	98	121	122
Jász-Nagykun-Szolnok	1	31	21	53	1	31	47	78	79
Komárom-Esztergom	1	24	21	46	1	24	52	76	77
Nógrád	1	11	38	50	1	11	120	131	132
Pest	1	122	28	151	1	122	65	187	188
Somogy	1	10	58	69	1	10	236	246	247
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	51	62	114	1	51	178	229	230
Tolna	1	11	29	41	1	11	98	109	110
Vas	1	3	42	46	1	3	213	216	217
Veszprém	1	10	48	59	1	10	206	216	217
Zala	1	7	49	57	1	7	251	258	259
Összesen	19	545	749	1313	19	545	2632	3154	3196

Forrás: Belügyminisztérium

Tóth János

Jegyző,
Tahitótfalui Közös Önkormányzati Hivatal

Az Államigazgatási Főiskolán 1985-ben igazgatás-szervező, majd Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán közigazgatási menedzseri diplomát szerzett (emellett nem közigazgatási végzettségként a Szent István Egyetemen hyppológus-lovas tanár diplomát is szerzett). A közigazgatással gyakornokként 1982-ben kötött „házasságot” szülőfalujában Vámospércsen. Jelenlegi beosztását 1988-ban Sárrétudvariban vb-titkárként kezdte, majd 1991-től Tokodon volt jegyző. Tahitótfaluban 1996-tól jegyző. A JOSZ tagja, a Pest Megyei Tagozat elnöke, a JOSZ delegáltjaként pedig 2011-től tagja a KÖZSZÖV közgyűlésének. A Magyar Közigazgatási Társaság tagja és az elnökség tagja.

Tóth János: Az előzőekben elmondottaknak megfelelően nem volt korábban körjegyzőség és ez igaz az egész Szentendrei Kistérségre, holott minimum kettő, korábban három település nagysága is indokolta volna a körjegyzőség létrejöttét (Piliszentlászló, Pócsmegyer, Kisoroszi).

Kövér János: A Boldogkőváraljai Közös Önkormányzati Hivatal esetében nem azonosak, három korábbi körjegyzőségi települése által össze közös hivatalba és ennek okai egyértelműek az előző kérdésre kifejtett válaszomban foglaltak alapján.

Dr. Gyergyák Ferenc: Ha a közös önkormányzati hivatalokhoz tartozó települések típusát, számát és a lakosság számot nézzük elég nagy szórás tapasztalható. Dominánsan a kistépülések által össze közös hivatalokba, de a 749 közös önkormányzati hivatalból 3 megyei jogú városi székhelyű és 122 városi székhelyű (lásd 2. táblázat). Az Önök esetében

milyen típusú települések vesznek részt a közös önkormányzati hivatal működtetésében? (város, nagyközség, község) és lakosság száma településenként.

Tóth János: A Közös Önkormányzati Hivatalt alkotó települések községi státuszban vannak. Lakosság száma összességében közelíti a 7000 főt (Tahitótfalu 5700 fő, Kisoroszi 1000 fő). Agglomerációs településként mindkét községben folyamatosan emelkedik a lakosság száma, elsősorban a Budapestre és a nagyobb városokból a Dunakanyarba vándorlók miatt.

Dr. Diósgyőri Gitta: Esetünkben eltérő közigazgatási státuszú településekről van szó. A Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatalhoz Cegléd város (állandó lakosság száma: 37 204 fő) és Körösetetlen község (állandó lakosság száma: 853 fő) tartozik.

Dr. Kórosi Emőke: A Tatai Közös Önkormányzati Hivatal egy város és három község közös hivatala. A közös hivatal megalakulásakor Tata város lakossága 23 733 fő, Dunaalmás községben 1499, Dunaszentmiklós községben 44 és Neszmély községben 1371 lakos volt.

Dr. Horváth Teréz: Keszthely város lakossága 20 042 fő, míg Vállus 142 lélekszámú község.

Kövér János: Esetünkben községekről van szó, Abaújalpár lakossága 85 fő, Abaújkér 689 fő, Arka 95 fő, Boldogkőújfalu 568 fő, Boldogkőváralja 1031 fő, Hernádbud 148 fő, Hernádcéce 228 fő, Korlát 338 fő. Pere 356 fő, Vizsoly 965 fő.

Dr. Gyergyák Ferenc: A járási hivatalok felállításából eredő hivatali szervezeti és létszám-változások milyen hatással voltak a közös önkormányzati hivatal szervezetének felállítására?

Tóth János: Nálunk a járási hivatalok kialakítása során sikerült a két település hivatalát szervezetileg megerősíteni oly

2. táblázat

A közös önkormányzati hivatalok megoszlása együttes lakosság szám szerint, tagok száma szerinti bontásban

Tagok száma Lakosság szám	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Összesen
Községi székhelyű													
– 2000	4	5	3	4		10	1		1		1		29
2001– 3000	134	90	42	21	26	5	7	4					329
3001– 5000	99	56	25	20	13	10	6	2	5	2	1		239
5001–	12	9		3	1						2		27
Városi székhelyű													
2000– 5000	8	6	4	3	2		1	1				1	26
5001– 10000	27	12	6	4	1	4	1						55
10001– 20000	10	10	1	1	1			1		1			25
20001–	8	5	2				1						16
Megei jogú városi székhelyű													
34000– 60000	2												2
60001–100000			1										1
100001–													0
Összesen:	304	193	84	56	44	29	17	8	6	3	4	1	749

Forrás: Belügyminisztérium

módon, hogy a nyugdíjba vonuló, GYES-en lévő, illetve friss munkaerők státusza átadásra került, így a maradó létszám egy gyakorlott, nagy tapasztalattal bíró köztisztviselői gárdával kezdte meg a közös önkormányzati hivatal működtetését.

Dr. Diósgyőri Gitta: A Ceglédi Járási Hivatal törzshivatalának elhelyezése és a személyzet „megosztása” a körületekintő és konszenzuson alapuló előkészítő munkának köszönhetően problémamentes volt. A 2013-as évben azonban további két alkalommal került sor a közös önkormányzati hivatal átszervezésére, ezen belül létszám bővítésre, de nem a járás kialakítása, hanem – miután július 1-jétől hivatalunk feladatkörébe került a Ceglédi Többcélu Kistérségi Társulás munkaszervezeti feladatköre – a feladat bővülés okán. A második átszervezés célja egy olyan, 2013. január 1-jével létrehozott szervezeti egység feladatkörének tovább-tagolása volt, mely az összetettsége folytán nem volt megfelelően irányítható.

Dr. Horváth Teréz: A Keszthelyi Polgármesteri Hivatalból a járási hivatalba átadott kollégák létszáma 25 fő, mely az akkori hivatali létszám egynegyede volt. Az áthelyezésekkel egyidejűleg a hivatal struktúrájának racionalizálására is sor került 2012 év végén, melynek következtében az addigi 98 fős hivatali létszám 52 főre csökkent. Elsősorban az államilag támogatott intézményi létszámkeret adta kényszerűségből, finanszírozási okokból az egyes munkakörök átszervezésre és az érintett munkatársak végzettségének, kompetenciájának és munkabírásának megfelelően összevonásra, átstrukturálásra kerültek. A közös önkormányzati hivatal felállításakor – habár a feladatok és a munkateher jelentősen megnövekedett – ez a létszám már nem módosult.

Dr. Kórosi Emőke

Jegyző, Tatai Közös Önkormányzati Hivatal

1985-ben végzett az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, jogi szakvizsgával, közigazgatási szakvizsgával rendelkezik. 1988-tól dolgozik a közigazgatásban, 1995-től aljegyzői feladatokat látott el Tatán, 2011 júniusától Tata Város Polgármesteri Hivatalában, 2013. március 1-jétől pedig a Tatai Közös Önkormányzati Hivatalban tölti be jegyzői tisztséget.

Dr. Kórosi Emőke: A járási hivatalok felállításából eredő szervezeti és létszám-változások kedvezőtlenül érintették a hivatali szervezetet. A hatásköri profiltisztítás mint cél és rendező elv szakmailag elfogadható, azonban az okmány- és gyámügyeken kívül elkerülő hatáskörök nem jelentettek és jelentenek komoly ügyterhet. Megjegyzem, hogy a „hatáskör-tisztítás” elve ismételen kezd fellazulni újonnan kapott feladatokkal, pl. a társasházak feletti törvényességi felügyelet, mint jegyzői hatáskör megjelenése akkor, amikor a társasházkezelők nyilvántartási feladatai a járáshoz kerültek. A járáshoz átadásra került státuszok nem feladatarányosan kerültek

meghatározásra, és ennek a szervezeti változásnak az önkormányzatok voltak a vesztesei. A tatai hivatalnál az átadásra kerülő státuszt betöltő kollégák a legtöbb esetben nemcsak az átadott feladatot, hanem azon kívül sokirányú feladatot láttak el. Például a szabálysértési ügyek esetében 2 fő köztisztviselői státuszt adtunk át még a kormányhivatalnak, holott Tatán ezt a feladatot 1 fő látta el, és ezen kívül intézte még a birtokvédelmi és állattartási ügyeket is. Gyakorlatilag a tatai felsőfokú végzettségű humánerőforrással oldották meg a községre vonatkozóan is a feladatot, mivel ott nem rendelkeztek szakképzett kollégákkal. Hasonló irányelv érvényesült a járási hivatal kialakításánál is.

Kövér János: A közös hivatal létrejöttét megelőzően, még a külön működő körjegyzőségek „terhére” történtek meg a járási hivatal kialakításával kapcsolatos létszámváltozások, azonban ennek következményeit a közös hivatal jelentős mértékben viselte és viseli. Az önkormányzati hatáskörök átrendezése (csökkentése) általában véve sem csökkentette a kistépülési munkaterheket és ez a járások kialakításával együtt járó változásra is igaz. Összességében elmondható, hogy a járási hivatalhoz átkerült hatáskörök, valamint az átadott létszám (hivatalunkat érintően 4 fő) nem állnak arányban egymással. Leginkább érthetetlen az aktív korúak ellátási köréből a foglalkoztatást helyettesítő támogatás jegyzői hatáskörben tartása, hiszen ezen ügyek tekintetben szinte minden okmány a munkaügyi kirendeltségektől származik, az ügyfeleknek (rendszeres személyes megjelenéssel járó) együttműködési kötelezettsége van.

Dr. Gyergyák Ferenc: Melyek a felállítás tapasztalatai? Milyen nehézségekkel kellett szembenézniük a közös hivatal szervezésekor?

Dr. Diósgyőri Gitta: A Közös Önkormányzati Hivatal feladata – függetlenül Kőrösterétlen község nagyságrendjétől – kettőződött. Alapvető nehézséget jelentett a folyamatban lévő ügyek átadás-átvétele, miután községi szinten az ügyiratkezeléstől a közszolgáltatásokig – a hatósági ügyintézés kivételével – minden feladatellátás eltérő módszerrel, szereplőkkel és valljuk be, nem mindig a hatályos jogszabályoknak megfelelően történt. Voltak nézeteltérések Polgármester úr és a Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal – hangsúlyozom, nem a két önkormányzat – vezető beosztású dolgozói között a feladatellátások prioritása és a munkamódszerek tekintetében, de olyan eredményeket tudtunk felmutatni – pl. a helyi adóbevételek többszörözése –, melyek végül elismerést váltottak ki.

Dr. Kórosi Emőke: A községek szempontjából fontos kívánság volt, hogy a kistépüléseken megmaradjon a hivatal, illetve az ott dolgozók változatlan létszámában. A közös hivatali szervezetbe a korábbi községi hivatalok kirendeltségként tagozódtak be, a korábbi jegyzők kirendeltség-vezetőként folytatják munkájukat, a körjegyzőségből kivált település kirendeltségét pedig a tatai aljegyző irányítja. A másik legégetőbb téma a finanszírozás volt, végül méltányos megoldás született, Tata város átadta kistépülési felhasználásra azon

állami támogatási többletet (több mint 22 millió Ft-ot), melyet a települések csatlakozásával kapott az önálló hivatali támogatáshoz képest, azaz nem létszámarányosan oszlott meg az állami támogatás. Az állami támogatáson felüli költségeket minden önkormányzat saját maga viseli. A közös hivatal létrehozása nagyon komoly szakmai és pénzügyi előkészítést, többletmunkát jelentett. A megszűnés napjával a megszűnő hivataloknak beszámolót kellett készíteni. Ennek megfelelően Tata Város Polgármesteri Hivatalának 2013. január-február havi gazdálkodásáról, pénzforgalmi teljesítéseiről és az előirányzat maradványok alakulásáról a 2013. április 30-i ülésén tájékoztattuk Tata Város Önkormányzatát. A közös hivatalnak, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervnek az éves költségvetése Tata Város Önkormányzat költségvetésének részét képezi, ezért még 2013 áprilisában a megszűnő Tata Város Polgármesteri Hivatala és a létrejövő Tatai Közös Önkormányzati Hivatal költségvetésével Tata Város Önkormányzat költségvetését módosítani kellett. Komoly problémát okozott, hogy az átszervezéssel kapcsolatos pénzügyi-számviteli teendők lebonyolítására a 2013. évi elemi költségvetési beszámoló, valamint a zárszámadási rendelet elkészítésével egyidejűleg kellett sort keríteni a jogszabályi előírások alapján.

Dr. Horváth Teréz: Az önkormányzatok egymástól elszigetelve működnek, a képviselő-testületek külön-külön, önállóan hozzák meg minden kérdésben – így a hivatalt érintően is – döntéseiket. A közös hivatal felállításával viszonylag kevés hatósági ügytöbblet keletkezett, ugyanakkor jelentősen megnövekedett az igazgatásszervezési (jogi és ügyviteli feladatok), a településüzemeltetési, valamint a pénzügyi adminisztratív szakterületeken tevékenykedő kollégák munkaterhe. Sok nehézséget okozott és okoz mind a mai napig a települések eltérő lélekszámából, struktúrájából adódó feladatok különbözősége, a lakosság és a döntéshozók mentalitásából eredő másság kezelése, a felmerülő feladatok prioritásának elfogadása és elfogadtatása.

Tóth János: Az önkormányzatok nagyon rövid idő alatt korrekt megállapodást kötöttek a közös hivatal működtetésére, melyet a testületi jóváhagyásokat megelőzően Kisorozsiban falugyűlésen, nagy nyilvánosság előtt részletesen taglaltunk. Ezen a fórumon valóban sok kérdés hangzott el a közös hivatalt illetően. Az önkormányzatok viszonya a közös hivatalt érintően azóta is felhőtlen, feltehetően ez annak is köszönhető, hogy egyik önkormányzat sem küzd komoly pénzügyi nehézségekkel, azaz az esetleges többletkiadás lakosságszám arányosan nem okozna jelentős vitát.

Dr. Kórosi Emőke: Itt meg kell még említenem, hogy a közös hivatal felállításakor a községi jegyzők kirendeltség-vezetői státuszba kerülése feszültséget okozott a rendszerben. A közös hivatalt alkotó településeknek lehetővé kellene tenni – ha állandó kirendeltség működik a tagtelepüléseken –, hogy a települések számával megegyező számú aljegyzőt alkalmazzanak. Ez megoldást jelentene a Möt. számos előírására, nevezetesen ahol a jegyző jelenléte szükséges és nem elég a jegyző megbízottjának jelenléte, aláírása (például képviselő-

testületi ülés jegyzőkönyve), legtöbb esetben a kirendeltség-vezető tud/van jelen, mert nagyjából egy időben vannak a képviselő-testületi és bizottsági ülések a négy településen, de a jegyzőnek mégis aláírásával kell ellátni az okiratot úgy, hogy nem volt jelen az egyes üléseken. A közös hivatalhoz átkerülők esetében az illetményelemek megállapításánál kezdetben nehézséget okozott az, hogy az átvett kollégák eltérő illetmény megállapítással kerültek a hivatali szervezetbe, ugyanis a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényben az illetménykiegészítés megállapításának a joga a képviselő-testületet illeti meg, és eltérő megoldásokat alkalmaztak az egyes településeken. A személyi anyag átvételénél szintén tapasztaltunk eltérő vagy téves jogértelmezési kérdéseket (pl. közszolgálati jogviszonynál figyelembe vehető időtartam tekintetében), melyeket rendezni kellett.

Kövér János

Jegyző,
Boldogkőváraljai Közös Önkormányzati Hivatal

Közigazgatási pályafutásának kezdete 1975., jegyzőként 1990 óta dolgozik. Boldogkőváraljai Közös Önkormányzat Hivatalnál 2013. január 1-je óta jegyző, a közös hivatal jogelődjénél 2003. február 25. óta volt jegyző. A JOSZ-nak megalakulástól, 1994-től tagja, 2008-tól elnökségi tag. A Magyar Közigazgatási Társaságnak – korábbi nevén: Magyar Közigazgatási Kamara, majd Magyar Közigazgatási Kar – megalakulásától, 1990-től tagja, közben Felügyelő Bizottság tagja, majd elnöke, elnökségi tag. Az Abaúji Jegyzők Egyesületének 1995-től alapító elnöke.

Kövér János: Összességében elmondható, hogy a közös önkormányzati hivatal megalakítása mindkét ütemben – a jó előkészítésnek köszönhetően – feszültségektől és zökkenőktől mentes volt. Az önkormányzatok egymás közötti viszonya kiegyensúlyozottnak mondható. A közös akarral kimunkált és elfogadott társulási megállapodásban foglaltak garanciát nyújtanak arra, hogy a közös hivatal működési rendjével kapcsolatban feszültség keltő problémák ne keletkezzenek. A képviselő-testületek és a lakosság megelégedésével találkozó szervezeti felállás és munkarend alapján az engedélyezett létszám 21 fő. A székhely Boldogkőváralján 8 fő (jegyző, aljegyző, 3 pénzügyi, 2 szociális és 1 titkársági ügyintéző), az abaújkéri kirendeltségen 3 fő pénzügyi ügyintéző, a vizsolyi kirendeltségen 6 fő (kirendeltség-vezető, 1 adóügyi, 3 pénzügyi, 1 szociális és 1 általános igazgatási ügyintéző), a perei ügyfélszolgálati ponton 2 fő (1 adóügyi és 1 szociális ügyintéző), a hernádbúdi ügyfélszolgálati ponton 1 fő általános igazgatási ügyintéző, a boldogkőújfalui ügyfélszolgálati ponton 1 fő általános igazgatási ügyintéző dolgozik, Abaújalpár, Hernádcéce és Korlát települések ügyfélszolgálati pontján osztott munkaidős feladatellátás van.

Dr. Gyergyák Ferenc: Az eddigi közös hivatali működés alapján milyen tapasztalataik vannak?

Dr. Horváth Teréz: A város és a község együttműködése valójában egyik fél részéről sem mondható gyümölcsözőnek, inkább hasonlít egyfajta kényszerházasságra, ahol mindkét fél törekszik a maga javára kihasználni a lehetőségeket. A község ugyanakkor vélhetően jóval kevesebbet profitál a közös önkormányzati hivatal felállításából, mint ahogy azt a település polgármestere a csatlakozáskor remélte. A székhelytelepülés továbbra is igyekszik „*erejét*” és a feladatok rangsorolásakor prioritását határozottan érvényre juttatni. A közös hivatal működtetésére figyelemmel nyújtott többlet állami finanszírozás ugyanakkor nem nyújt akkora hasznot, megtakarítást a városnak, mint amekkora szakmai többletmunkát, munkaerőhiányt jelent a hivatali dolgozóknak, és amekkora dologi és személyi kiadást generál a plusz egy önálló település ügyvitele.

Dr. Kórosi Emőke: A legnagyobb eredmény, hogy kooperatív, korrekt, zökkenőmentesen működő és együttműködő hivatal állt fel. A korábban önálló hivatalként működő kirendeltségeknél az átállás szinte zökkenőmentes volt, a körjegyzőségből kiváló település hivatalát „*fel kellett építeni*”. A kezdeti nehézségek után, ami az alkalmazott munkamódszerek, formanyomtatványok, szabályzatok, szemléletmód különbözőségeiből adódott, fél év alatt sikerült a normál működésre átállni. Összességében a községekben előnyt jelenthet egy várossal való együttműködés. Ez forintban mérhetően is jelentkezik, például a helyi adók beszedésében alkalmazott eszközök vagy az adóellenőrzések hatékonyságának növelése révén. A hivatali létszám – a korábban általam már említett finanszírozási megállapodás miatt – összességében elegendő minden településen a helyben felmerülő feladatok ellátására, de a rendszeres jogszabályváltozások, azonnali jelentési kötelezettségek nagy megterhelést rónak a jelenlegi létszámra. Nehézséget okoz, hogy egy 400 fős településnek is ugyanolyan jelentési kötelezettségei, feladatai vannak, mint egy városi önkormányzatnak. A székhelytelepülésen egy munkakör csak a kirendeltségi kapcsolattartásra, a települési feladatok segítésére szolgál. A hivatali működés terén vannak még kihívások, például az azonos feladatot ellátó kollégák jelenlegi-nél szorosabb kapcsolattartása, együttműködése, tapasztalatcseréje, közös eljárásrend továbbfejlesztése, a dokumentációk egységesítése. Fontos feladatnak tartom a köztisztviselők közötti belső különbségek fokozatos csökkentését, a bérek, a cafetéria lehetőségek és egyéb juttatások közelítését, összehangolását, és ebből adódóan nem csak a hivatalok, hanem az érintett képviselő-testületek erre vonatkozó döntéseinek előkészítését, segítését, finanszírozásának egyeztetését. A járási hivatal a közös hivatali működést nem érinti, együttműködésünk korrekt és rugalmas, problémásnak látjuk viszont, hogy egyes feladatok esetében a járási hivatalnak és a jegyzőnek is van eljárési lehetősége, kötelezettsége (pl. állattartás, vagy állampolgársági ügyek).

Dr. Diósgyőri Gitta: A Ceglédi Közös Önkormányzati Hivatal működése tekintetében jelentős problémát látnak abban, hogy Körösteretlennem nem sikerült ún. kirendeltséget létesítenünk, ezért a polgármesterre és egy fő ügyintézőre hárulnak olyan rövid határidős válaszadások (pl. köz-

szolgáltatások felmérése, hiánypótlás pályázati eljárásban, katasztrófavédelmi szervek megkeresései), melyek megfelelő szakértelmet igényelnek. A kapcsolattartás jellemzően elektronikus, illetve telefonos. Körösteretlennel Község Önkormányzata szerveinek működését Cegléd „*képeire formáltuk*” és a 2013. évi munkánkról szóló beszámoló alkalmával ezt a megoldást a körösteretlenni képviselők egyhangúan pozitívként értékelték. Körösteretlennel 2014-től Cegléddel azonos választókerülethez tartozik. Mindkét település a Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás tagja és ezen túlmenően van egy közös vagyontárgyuk, egy balatoni ifjúsági tábor. A két település egyéb – pl. ellátó szervek – tekintetében nem áll kapcsolatban egymással. Kapcsolatunk a járási hivatallal kölcsönösen problémamentes.

Tóth János: A Közös Önkormányzati Hivatal feladatait alapvetően a korábban is Tahitótfaluban, a Polgármesteri Hivatalban dolgozó kollégák látják el, míg a helyszínen, azaz Kisoroszipan 2 kolléga folyamatos jelenlétével biztosítjuk az adminisztratív (ügyfélszolgálati) és pénzügyi feladatok ellátásának zökkenőmentességét. Minden héten szerdán Kisoroszipan a jegyző és a szakapparátus ügyfélfogadást tart, ezzel is segítve az ügyfelek melegegedését. A két önálló képviselő-testület működését, döntéseinek végrehajtását a közös hivatal szervezi, de természetesen a „*kirendeltségen*” lévő kollégák nagyban megkönnyítik Kisoroszipan a testületi munka folyamatosságának biztosítását. Problémát még mindig az okozza, hogy az önálló települési létből fakadó feladatokat immár mindkét településre alkalmazni kell, amely a korábban más településeken működő körjegyzőségek számára ma már teljes mértékben evidens, az itt még most alakul ki. A járási hivatal hatáskörébe tartozó ügyekben mintegy „*postázóként*” is közreműködünk, hiszen természetesen bizonyos esetekben felvilágosítást nyújtunk az ügyfeleknek. A közös önkormányzati hivatalok működtetése során feltehetően gondot okoz a nagyon nagy település és a kicsi település problémáinak különbsége és különbözősége, de ugyanúgy gondot okoz a hasonló nagyságú települések bizonyos fokú rivalizálása. Nálunk véleményem szerint ez ideális, mert Tahitótfalu problémái mellett nem törpülnek el a Kisoroszipan megoldandó feladatok, ugyanakkor pedig nincs semmilyen mértékű rivalizálás.

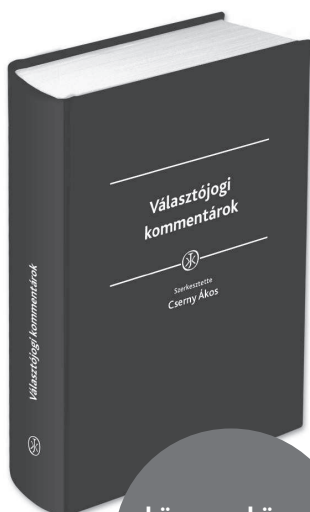
Kövér János: A korábbi együttműködés (körjegyzőség) idejéből visszamaradt – főként pénzügyi elszámolási okokra visszavezethető – feszültségek enyhültek. Tekintettel az új finanszírozási rendre (gesztor önkormányzat a kedvezményezett) ilyen feszültség jelentkezésére a jövőben sem lehet számítani. A közös hivatal működését jelentősen akadályozó tényező a távközlési infrastruktúra fejletlensége, van olyan település, ahol csak ISDN2 hálózati kapcsolat van. A hivatal működési területének kiterjedtségével járó nehézség a tíz települési és kilenc nemzetiségi önkormányzat (képviseelő-testületek) tevékenységének összehangolása. A járásban lévő két várossal, valamint a járási hivatallal, munkaügyi kirendeltséggel való kapcsolat megfelelő. Településeink mindegyike azonos egyéni választókerülethez tartozik, ami nagy könnyebbség azon megyénkben lévő hivatal(-ok)hoz képest, melyek települési

két egyéni választókerülethez tartoznak, egymástól 100 km távolságra lévő OEVK székhellyel.

Dr. Kórosi Emőke: Az elhangzottakhoz csatlakozva, a választókerületi lehatárolás szerintem is továbbgondolást igényel. Esetünkben a hivatal székhely városa más OEVK-hoz

tartozik, mint a másik három tagtelepülés, és ez a helyzet nehezebbé teszi a választások lebonyolítását, mert a jegyző, mint HVI vezető két OEVI vezető felé felelős, két helyről (és még a TVI-től) kap utasításokat, két helyre jelent, stb.

Dr. Gyergyák Ferenc: Köszönöm a beszélgetést.

könyv, e-könyv,
Jogtár-kiegészítés

Választójogi kommentárok

A könyv most **25% kedvezménnyel**
4900 Ft + 5% áfa (5145 Ft) áron
vásárolható meg!

Eredeti ár: 6600 Ft + 5% áfa (6930 Ft)

www.complex.hu

 Jogtár

 Wolters Kluwer
Complex Kiadó

BUSINESS
Superbrands
3x
11.12.13